

מודל ההעשרה המשולש

המודל שנבחר להוות מודל העבודה לתכנית אמירים הנו מודל **מודל ההעשרה המשולש** של רנזולי. המודל זה הנו הנפוץ ביותר בארה"ב בתחום, כמו כן ישנם מחקרים אמפיריים לגבי יעילותו. פיתוחו החל מאז שנת 1977 ומאז הוא נכלל במודל ההעשרה הבית ספרי (SEM) כליבה הפדגוגית שלו. הנחת היסוד בתכנית זו הינה שיש לזמן לתלמידים למידה משמעותית במגוון תחומי דעת שאינם נכללים בהכרח בתכנית הלימודים הרגילה. תכנים אלו, המהווים אתגר אינטלקטואלי, הזדמנות ליצירתיות, העלאת שאלות אותנטיות והתמודדות עם פתרון, בשילוב הפדגוגיות הייחודיות, יגבירו את המוטיבציה ללמידה ויאפשרו לו להצטיין.

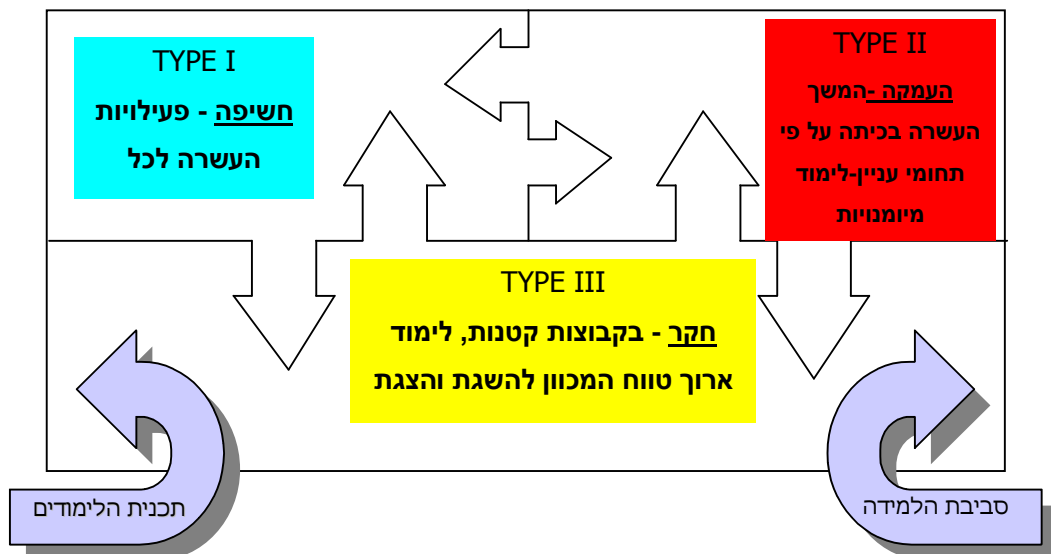
מטרות המודל

- חשיפת אוכלוסייה רחבה יותר של תלמידים בבית הספר למגוון תחומי דעת ויצירה.
 - לפתח "התנהגות מצטיינת" בקבוצה גדולה יותר של תלמידים באמצעות הפדגוגיה הייחודית.
 - למידה של מבנה תחום הדעת.
 - פיתוח "יצרנים" של ידע, רעיונות ובכלל טיפוח הכושר להפיק תוצר באופנים שונים.
 - לשפר את הכמות והאיכות של ההעשרה לכל אוכלוסיית התלמידים ולעודד "הקרנה של מצוינות".
- מודל זה מיושם על היקף אוכלוסייה נרחב יותר, המהווה למעשה את מאגר הכישרונות הבית ספרי, בשיעור שהוא 20% מאוכלוסיית התלמידים בבית הספר (החמישון העליון).

בתוך מאגר הכישרונות, נכללות האוכלוסיות הבאות:

- 8% -10% תלמידים שהשיגו את התוצאות הגבוהות במבחנים סטנדרטים (בהתאם לגודלו של בית הספר).
- תלמידים מומלצים על ידי המורים.
- תלמידים ממגזרים לא מיוצגים.

כפי שניתן לראות ישנה גמישות רבה באיתור האוכלוסיות המשתתפות בתכנית ההעשרה, אין צמידות לאיתור על סמך מבחנים סטנדרטיים אלא הרחבה, המאפשרת גם לתלמידים מוכשרים שלא הצליחו בבחינות לממש את כישרוניהם.

המודל מורכב משלושה סוגים (שילובים) של העשרה :

I - חשיפה - לפעילויות חקר כלליות, שנועדו להפגיש את התלמידים עם רעיונות ותחומים, שבד"כ אין נגישות אליהם בתוכנית הלימודים הרגילה. תכנון הפעילויות מתבסס על מיפוי ראשוני של תחומי עניין.

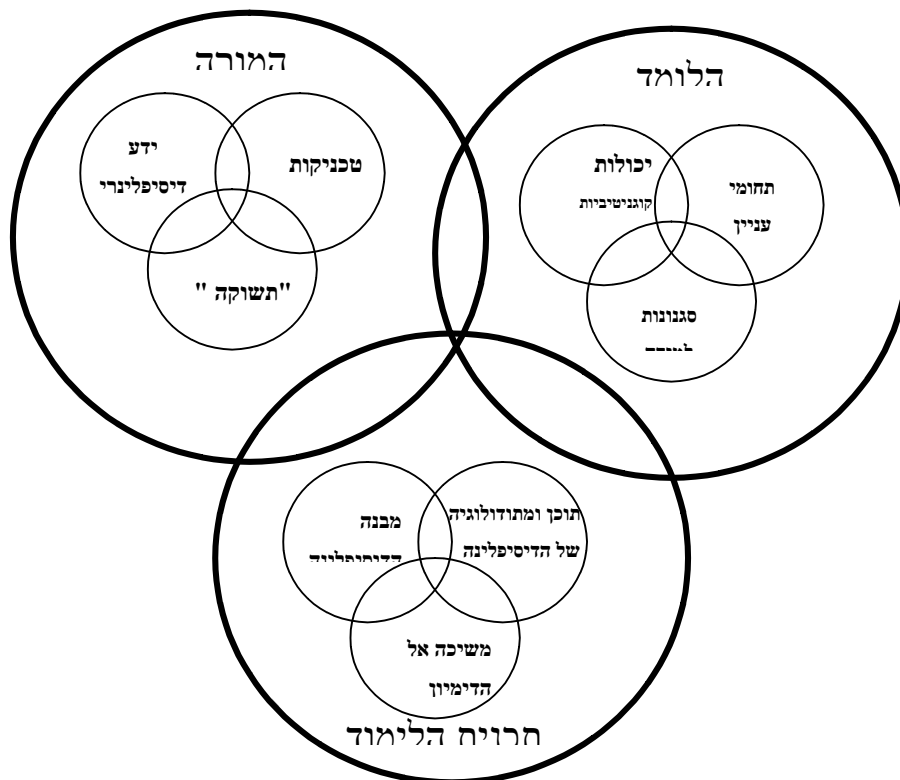
II - העמקה –שלב זה מוצע לכל המעוניינים ולו 4 יעדים מרכזיים:

1. פיתוח של חשיבה יצירתית, ביקורתית, פתרון בעיות, קבלת החלטות וכישורי מנהיגות.
2. אימון בשימוש מתקדם במאגרי מידע.
3. פיתוח של כישורי תקשורת באופנים שונים.
4. פיתוח כשרי למידה – עריכת סיכומים, תמצות, ניתוח של נתונים וחשיבה ביקורתית. הפעילויות הללו מיועדות לכלל התלמידים.

III – חקר אותנטי- בשלב זה נידרש התלמיד (או קבוצה קטנה של תלמידים) ל**יצור** על פי עקרונות השיטה האינדוקטיבית. חלק בלתי נפרד מין התהליך הנו בהפקת תוצר והצגתו. במחקרים נמצא כי פעילות מסוג זה אצל ילדים, מגדילה את הסיכויים להגברת היצירתיות בבגרות (שלב זה מיועד לתלמידים מחוננים ובעלי הישגים ייחודיים).

תכנית זו מאפשרת לתלמידים לעבור ממצב של צרכני ידע למצב בו הם יצרנים פעילים של ידע חדש בהנחיית המורים/מנחים.

במודל זה מושם דגש על למידה משמעותית איכותית בגישת החקר והגישה האינדוקטיבית. במרכז של הגישה מצויים התלמיד המורה ותכנית הלימוד כפי שניתן לראות בתרשים הבא:

Renzulli, J. S. (1977). *The Enrichment triad model*. Mansfield Center, CT: Creative Learning Press.

Renzulli, J. S., & Reis, S. M. (1997). *The schoolwide enrichment model: A how-to guide for educational excellence*. Mansfield Center, CT: Creative Learning Press.

גישת רנזולי מייחסת משמעות רבה לתהליכי הלמידה-הוראה, תוך התמקדות בתחומי העניין, בצרכים ובמאפיינים של הלומד. הכוונה היא לזמן לתלמיד רשת רב מימדית של הזדמנויות למידה המאפשרת למידה משמעותית והקשרים אותנטיים הנקבעים על ידי הלומד. הן מבחינת בחירת הנושא ואופן לימודו והן מבחינת אופן הצגתו לקהל השומעים כך שיוכן בצורה הטובה ביותר. גישה זו מאפשרת לתלמידים בעלי רצף של יכולות ותחומי עניין להשתלב בלמידה ולהציג אף הם רצף של הישגים, התקדמות ותוצרים.

התכנית הנ"ל מגבירה את המוטיבציה ללמידה, הסקרנות חדות הגילוי וההתלהבות כך מתאפשרת לכלל התלמידים חווית למידה מתוך עניין והנאה.

הרצף האינטגרטיבי של מודל רנזולי

